

Zpravodaj KDS

9. - 15. března

Ročník I - číslo 9

ROZHOVOR s Ivanem Dejmalem, ministrem životního prostředí ČR

Pane ministře, mohl byste stručně popsat svůj životní dráhu, jména činností v opozičních strukturách, a říci, co Vás vlastně přivedlo k politice?

Má činnost v opozičních strukturách začíná v 60. letech. Od roku 1966 to vřelo na pražských vysokých školách. Takovou viditelnější vzpourou byl majáles v 66. roce, potom i v 67. roce. Rok 67 byl vůbec prvním rokem velkých protestů ve společnosti. Konal se 4. sjezd Svazu spisovatelů, na kterém řada lidí vystoupila kriticky vůči režimu. Na podzim došlo k tzv. strahovským událostem, kdy na strahovských kolejích uprostřed zkouškového období začali vypínat světlá, protože byly nevhodné kabely, a nikdo to neřešil. Stmívalo se, studenti se nepotřebovali učít a byli potmě. Tehdy vznikla spontánní demonstrace "Chceme světlo" - tento politický dvojsmysl byl mocí správně pochopen a proti studentům bylo brutálně zakročeno. V té době se vysokoškolský výbor ČSM, který již v této organizaci dosáhl jisté samostatnosti, postavil na stranu studentů. Přesto došlo i k rozpadu VOV ČSM - když jedna složka vyslovila nedůvěru, vedlo to k rozpadu celé organizace.

V reakci na to vzniká na filozofické fakultě ARS, akademická rada studentů, a na celé řadě dalších fakult vznikly zárodky politických organizací. Tak tomu bylo i u nás na VSZ: už na podzim 67 se začala scházet taková skupina lidí a na jaře po lednovém plénu, kdy se začala hroutit tehdejší totalitní moc, se utvořila samostatná studentská organizace. Tam jsem zpočátku působil a skrze ni jsem se vlastně dostal do politického dění, které vyústilo založením Svazu vysokoškolského studentsva Čech a Moravy. Byl jsem členem studentského parlamentu a jakéhosi byra pražského parlamentu pro řízení studentské práce v českých zemích (spolu s Jirkou Müllerem a Zuzanou Bluhovou a dalšími). Svazu studentsva byla odňata v polovině června r. 69 registrace, ale se skupinou aktivních studentů jsme bez ohledu na tuto skutečnost pokračovali v politické práci ve studentském hnutí dál a spolupracovali jsme se všemi, kdo se stavěli proti normalizaci.

Politická práce dál: když zatklí

politickou skupinu kolem Petra Uhlá - Hnutí revoluční mládeže -, byl jsem za součinnost s ní také zatčen. Půjčil jsem jim tehdy cyklostyl k vytištění jejich věci a celou řadu akcí jsme dělali společně - takže jsem se s nimi dostal na dva roky do vězení.

A tehdy vlastně nastává moje disidentská éra. Po návratu z vězení jsem byl povolán na vojnu a po 18 měsících jsem byl znovu zatčen. Bylo to vlastně pokračování, protože StB věděla, že se stýkám dál s lidmi, s kterými jsem se stýkal dřív, že mě navštěvují na vojně a že jsem nikdy nepřestal hájit postoje, s kterými jsme šli do politiky v roce 1968. Můj soud byl typický monsterproces: v době mé nepřítomnosti u útvaru (byl jsem v nemocnici) vyslechli polovinu jednotky. Pak dali části některých výpovědí dohromady a vytvořili obraz, jak narušuji morální a politický život jednotky. Pokud tím mínili, že se snažím bránit černobílému vidění světa, měli pravdu, ale nedopustil jsem se toho výroky, z kterých mě obvinili. A tak jsem byl znovu dva roky ve vězení.

Vrátil jsem se na podzim roku 76, kdy vyvrcholilo formování opozičních politických sil. Probíhal proces se skupinou Plastic People, kdy se projevila solidarita rozličných politických proudů. Tato solidarita posléze vyústila ve všeobecně pocítovanou potřebu společné politické práce. A první věc, na které jsme se shodli, byla právě obhajoba lidských práv. V té době vstoupila v platnost úmluva o občanských a politických právech, kterou naše země podepsala. Na základě toho jsme vypracovali text, kter se domáhal dodržování lidských práv u nás - Prohlášení Charty 77. Původně to měl být první společný dokument opozice, jenomže moc na dokument Charty 77 reagovala tak, že jsme se k dalšímu politickému programu už nikdy nedostali. Teprve až po mnoha letech, kdy už jsme všichni viděli, že jenom obhajoba lidských práv, - i když nám vydržela dlouho -, nestačí, jsme se začali politicky víc diferencovat. V politickém prostředí, které Charta přinesla, byl rozhodující rok 1988, kdy se od jara diskutovalo o nějaké skutečně politické platformě. A v říjnu vzniklo Hnutí za občanskou (pokračování na 3. straně)

ZPRÁVY

Ve čtvrtek 28. února se v Praze konala tisková konference části Křesťanské a demokratické unie. Zúčastnil se jí dr. Václav Benda, předseda KDS, ing. Josef Lux, předseda ČSL, Rudolf Baránek, předseda Sdružení čs. podnikatelů a představitelé dalších stran a hnutí, které kandidovaly pod hlavičkou KDU v minulých parlamentních volbách (Svobodná rolnická strana, Moravské občanské hnutí, Konfederace politických vězňů, Panevropská unie). Z naší strany se konference zúčastnil ještě František Michálek, poslanec FS.

Většina otázek novinářů se týkala postoje těchto jednotlivých stran k ekonomické reformě, vztahů uvnitř KDU a neustálé kontroverzní branné a bezpečnostní komise ČSL. K ekonomické reformě řekl Josef Lux, že sociální napětí ve společnosti stoupá, že by nechtěl dělit privatizaci na malou a velkou, ale spíše na odvětvovou, a že se rozjezla liberalizace cen, aniž by zanikly státní monopoly v trojúhelníku výroba, dodavatelé a odbyt.

Václav Benda vyjádřil zájem naší strany na co nejrychlejším a nejrozsáhlejším odstátnění a znovu zopakoval, že naše strana podporuje parlamentem schválený scénář ekonomické reformy a chce nutit vládu, aby ho dodržovala. Vyjádřil znepokojení nad přetrvávajícím vnitřním monopolním prostředím a kritizoval v této souvislosti zvýšení cel a poplatků za dovoz.

Vztahy uvnitř KDU okomentoval Václav Benda tak, že určité problémy existují. Mohli by být hodnoceny jako rozporné, ale ve světle vztahů v ostatních koalicích (OF - VPN aj.) je můžeme považovat za téměř "idylické".

Na dotaz, jak vysvětlí naši účast v koalici pravicových stran (ODA,

LDS, KAN, RU, KDP - HOS) i v koalici KDU odpověděl, že s ČSL, KDH a dalšími silami podepsala Křesťanskodemokratická strana dohodu KDU o předvolební koalici a povolební spolupráci. V současné době zatím nevytváříme žádné volební koalice, ale usilujeme o vyjasnění situace na pravici politického spektra. Josef Lux odmítl domněnky, že by ČSL spolu s ostatními stranami tzv. "osmičky" převážně levicových stran tvořila předvolební koalici. Poslanec František Michálek k tomu podotkl, že "křesťanské strany by měly navazovat kontakty jak v levé, tak v pravé části politického spektra".

Na závěr adresoval Václav Benda povzdech k novinářům, že o klíčových problémech jako byly restituce nebo je zákon o půdě, informují zcela zkrlesně a často úplně převráceně. Jako příklad uvedl naturální restituce, kterých prosazování bylo v médiích téměř bez výjimky prezentováno jako útok na reformu a zpomalení privatizace a které jsou přitom naopak zrychlením předání majetku do soukromých rukou.

V pátek 1. března se konala tisková konference Křesťanskodemokratické strany za účasti prof. Petra Vopěnky, ministra školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, dr. Hynka Krátkého, místopředsedy KDS, a poslanců České národní rady Marka Bendy a ing. Miroslava Wajšara. V úvodním slově Petr Vopěnka rozebral zevrubně svou politiku ve funkci ministra. Rekl, že křesťanství je naprosto jasným fundamentem evropské civilizace a to se musí promítnout i do našeho vzdělávacího systému.

(pokračování na 4. straně)

Vážení přátelé

Poslední dobou se nám stává, že máme možnost různých důležitých funkcí ve státní správě obsadit našimi členy. Problém je v tom, že takový člověk se musí vzdát svého povolání a při tom je třeba, abychom jeho jméno na příslušná místa nahlásili i během několika hodin. To s sebou přináší určité potíže. Mállokdy se nám takového člověka v takovém termínu podaří najít.

Proto žádám předsedy místních organizací, aby nám sdělili jména našich členů i našich sympatizantů, kteří by o podobné funkce měli zájem. U jmen je nutné uvést v kterém oboru by uchazeč měl zájem (nabízí se například uvolněné místa na ministerstvech privatizační komise, finanční úřady, školské úřady) popřípadě možnost rychlého spojení na uchazeče. Zároveň by bylo potřeba na sekretariát nahlásit jména našich lidí, kteří se do podobných konkursů přihlásili. Předem však upozorňujeme, že tyto údaje jsou předběžné, že sice můžeme mít nabídky na obsazování míst mnoho, ale také nemusíme dostat téměř žádné.

Tomáš Svoboda

Z PARLAMENTU

Marek Benda

Ve FS byl schválen transformační zákon, který je ovšem tak složitý a problematický, že se k jeho definitivní podobě vrátíme později zvlášť. Dále byl schválen zákon o ústavním soudu ČSFR. Pro normální fungování demokracie a rozdělení moci mezi tři složky - výkonnou, zákonodárnou a soudní - je to naprosto nezbytný zákon. I jeho definitivní znění (prezident jmenuje soudce na návrh FS a národních rad a soud rozhoduje i rozpory mezi federálními a republikovými zákony) by mělo mít kladný vliv na naši federaci. V souvislosti s ústavním soudem se však naskytá jeden problém - kde najít dvanáct špičkových právníků (kteří jsou navíc jmenováni na dobu 7 let) tak, aby většina z nich nebyli bývalí nebo i současní komunisté? Ti nekomunističtí právníci u nás dělali přinejlepším advokáty v advokátních poradnách a budou proti nim námitky z hlediska odbornosti. Ale představa, že ústavní soud bude složen z dvanácti pánů Jiřínských mě děsí.

Dále se na úrovni FS jedná o ústavách. První návrh, který předložila skupina odborníků, byl dosti podivný v chápání parlamentní demokracie. Návrh předpokládal silný prezidentský režim, což mi

samo o sobě připadá do československa nevhodné a v naší dnešní situaci nebezpečné a zavádějící. Co ovšem bylo na tomto návrhu udivující - navrhuje se nepřímo (tj. parlamentem) volený prezident a přitom parlament nemá nadále k tomuto prezidentovi kontrolní možnosti - prezident je neodvolatelný, a jestliže mu parlament po určité době neschvaluje vládu, znamená to ne jeho odvolání, ale rozpouštění parlamentu a výsání nových voleb. V tomto pojetí se ovšem prezident může stát neomezeným diktátorem a západní demokracie je právě důmyslný systém kontroly všech mocenských složek tak, aby žádná z nich nemohla jednoznačně převážet. Další nebezpečí spojené s přípravou ústav je slovenské volání po konfederaci. Já se domnívám, že rozbití ČSFR do nějaké volné smlouvy dvou republik, ještě navíc založených na národnostním principu, nám mimo mnoha nesporných dopadů ekonomických uzavře cestu do oné západní a na křesťanství postavené Evropy a vrhne nás zpět do sféry východního vlivu. V této souvislosti mám velké obavy ze snah Moravy a Slezska po samostatné zemi. Jako idea by trojspolkové uspořádání bylo nepochybně mnohem lepší než dnešní dualistický model, ale pouze pokud by to bylo spolkové uspořádání jedné republiky. Bohužel slovenská reprezentace vidí situaci poněkud jinak a na jednání o ústavách trvala na požadavku zajištění zájmu majonizace v budoucím zákonodárném orgánu. Pokud by se ovšem v ústavě toto právo přiznalo slovenské reprezentaci, muselo by se logicky přiznat i

reprezentaci Moravy a Slezska a Cech. V tom okamžiku už se ale nejedná o federaci, ale o dosti volnou konfederaci, neboť každý ze třech spolkových subjektů má právo zablokovat jakékoli přání zbývajících dvou a tedy všechny zákony musí v podstatě nezávisle na sobě přijmout reprezentace všech tří zemí.

Nadále pokračují lustrace, už i SNR se snad začíná klonit k myšlence očistit vrcholné slovenské orgány od bývalých spolupracovníků StB. Ve FS by měla být jména odhalených spolupracovníků předložena březnově plenární schůzi a skupina poslanců už podala iniciativní návrh zákona o zániku mandátu poslance v případě pozitivního výsledku lustrací. Podle neoficiálních a neověřených zpráv, které mám, se snad nejedná o tak vysoké procenta poslanců, jak se někdy uvádělo, ale v některých případech o poslance na velmi klíčových místech.

CNR v současné době schvaluje a projednává jen některé dílčí zákony (neperiodické publikace, změny v působnosti orgánů sociálního zabezpečení...) a hlavní podíl práce České národní rady a České vlády by měl být na provádění federálních ekonomických norem. Z tohoto hlediska se jeví jako velmi nešťastná poměrná nestabilita české vlády. Z vládní koalice oficiálně odešlo HSD-SMS a ministr kontroly pan Tichý podal demisi. A i pozice premiéra Pitharta se vzhledem k jeho podivnému manévrování zvlášť v otázce Moravy a Slezska (jeho poslední vystoupení na schůzi CNR ve středu 28. 2. sice dalo možnost poslancům HSD-SMS se se cítit vrátit do sněmovny, ale značně rozhořčilo pravicově orientované poslance OF)

nezdá příliš pevná. V současné době panuje ve věci složení vlády velice křehký mír, kdy ani MKDOP OF ani liberální klub OF (pokud by nevolil šitenou variantu spojení s KSCM) nemají na sestavení nové vlády, a proto oba podporují stávající vládu. Proto mně připadá jako krajně nešťastný výsledek moravsko-slezské zemské konference ČSL. Pokud by se ČSL rozhodla přejít do opozice, znamená to nejen rozbití KDU - neboť naše strana v souladu se závěry sjezdu se bude v tomto dvoletém volebním období účastnit v České vládě a bude se snažit maximálně korigovat chyby, které OF udělá, ale znamenalo by to další destabilizaci české politické scény a reálnou možnost výsání předčasných voleb. Nové volby by znamenaly objektivní katastrofu - přesně v okamžiku, kdy se rozjíždí ekonomická reforma, kdy jsou schváleny klíčové hospodářské zákony a kdy zároveň prudec narůstá sociální nespokojenost, přerušit na půl roku normální fungování vlády a zákonodárných orgánů znamená hazard, kterého by se konstruktivně myslící politická strana neměla dopustit. Navíc by přechod ČSL do opozice i v souvislosti s celou řadou její posledních prohlášení s takzvaným "osmičkou" mohl znamenat předvolební i eventuelně volební orientaci ČSL právě na tyto levicové strany - ČSS, ČSD, ZS a to není cesta, po které bychom s našim nejpřírozeňším politickým spojencem mohli a chtěli jít. Další problém je i zapájené arbitrážní řízení a reakce PUV ČSL na ně, které může vést k další roztržce mezi stranami - tentokrát i na nejnižší úrovni. Takže koaliční vyhlídky vcelku neradostné.

KOMENTÁŘ

ing. Miroslava Tyla, 1. místopředsedy KDS, poslance FS, k návrhům zákona o půdě

Jsou asi čtyři nebo pět základních rozdílů mezi vládní koncepcí tohoto zákona a koncepcí skupiny poslanců, které jsem členem. Rozdíl je v přístupu k právnímu řádu. Restituce, tedy náprava křivd, navazuje na právní stav před rokem 1948 a do jisté míry na právní kulturu před rokem 1938.

Vládní návrh vychází z práva minulého čtyřicetiletí a v jeho duchu se snaží napravit křivdy, které byly učiněny. Samozřejmě, že přistupujeme k představě kontinuity demokratického práva, tedy že práva vlastníků k nemovitostem, k půdě, k budovám nezánikla jednostrannými akty státu po roce 48, ale že tato práva byla jenom přerušena a že se dnes vlastníci znovu ujmají svých původních práv.

Druhým problémem, který na to navazuje a z toho vyplývá, je otázka, kdo je tou oprávněnou osobou a kdo tedy má právo na navrácení majetku. Domníváme se, že v zásadě jsou to ti, kterým byl majetek odebrán. To zní logicky, ale vládní návrh z nich pouze vybírá. Domníváme se, že by se měla navrátit půda a jiný majetek nejenom fyzickým osobám, nejenom těm, kteří na ní chtějí pracovat, ale všem, kteří majetek ztratili, to znamená včetně církvi a církevních řádů, obcí i soukromých právnických osob, tedy těm družstvům, která byla před rokem 48. To je to, čemu se v zákoně říká okruh oprávněných osob. Takže náš návrh předpokládá například navrácení majetku i emigrantům, protože nevidíme podstatného právního rozdílu v tom, kde zrovna

ten okradený člověk žije.

Třetí okruh problémů je povinná osoba, tedy ten, kdo má majetek vydat. V souladu se zákonem o malé restituci a se zákonem o mimosoudní rehabilitaci se domníváme, že vydat majetek má ten, kdo ho drží, a nikoli pouze ten, kdo zavinil jeho odebrání, to znamená stát, ale i, v případě, že to stát někomu převedl, at už právnické osobě nebo dokonce fyzické osobě, má povinnost takováto osoba vydat majetek a převést ho na oprávněnou osobu. To se prakticky týká několika set anebo možná i tisíc rekreačních chalup, které byly koupeny od státu a kam by se měli majitelé okolních pozemků a původní majitelé těchto domů vrátit a měli by začít hospodařit a neměli by obytnou budovu. V těchto všech případech se domníváme, že stát musí s těmi, kterým prodal takovou usedlost, mlýn, chalupu a podobně, o kterou se přihlásí vlastník, vyrovnat to, jakým způsobem to zhodnotili, a pokud to bude významně zhodnoceno, musí to vyrovnat i s původním vlastníkem. V každém případě musí mít původní vlastník možnost se ke svému vlastnictví dostat. To je tedy okruh povinných osob. Samozřejmě je tam také návrh, zase v souladu s malou restitucí, že pokud ta osoba přišla o nějakou cennost (obraz, sochu, kočár nebo podobnou věc) a pokud ta věc ještě existuje a ta osoba ví, kde se nalézá, má právo vyzvat toho, kdo jí drží, aby tuto věc vydal.

Další problém v zákoně je tam, kde není možné vydat polnosti a budovy, protože už neexistují. Přes 600 000 hektarů bylo od 48. roku nějakým způsobem zastavěno nebo zbraveno zemědělského účelu. A majitelům, pokud vůbec jim byla nějaká částka nahrazena, se platilo 40, případně 20 halířů za metr čtvereční. Nejen že

to nebyla tržní cena, to prakticky nebyla cena žádná, a majitelé mají právo na náhradní pozemek za takto odebranou plochu. Pokud by náhradní pozemek ve vlastnictví státu nebyl k dispozici v místě nebo někde poblíž, kde majitel bydlí, měl by potom nárok na odškodnění finanční, čili na nějaký podíl na jiném majetku.

Nejvíce diskutovanou záležitostí je otázka transformace současných zemědělských družstev. Nemusím připomínat, jak družstva vznikala, že jejich vznik a jejich počáteční fungování bylo jednou z nejtragičtějších kapitol předchozích 40 let. Rozsahem i utrpěním se s tím nedá nic jiného srovnat, co se týče bezpráví a násilí. A přesto se setkáváme s vášnivou obranou těchto zařízení, společných družstev, a to proto, že družstva v podstatě dala stejné možnosti bezzemkům i těm, kteří něco vlastnili, aby dílčím způsobem a dnes už vlastně výhradním způsobem rozhodovali. Tento postup je velice nesprávný, protože nebere v úvahu podíl toho kterého člověka na družstvu, nebere v úvahu, že většina lidí tam žádný podíl ani nemá, pokouší se o nemožné spojení minulého násilí se současným, domnívá se, že můžeme vše, co bylo, pomínout a že se vlastně taková věc vžila a není již třeba vlastnické vztahy měnit. V družstvech jistě existuje řada druhů majetku, které byly budovány za pomoci státu a takový majetek nebo náhradní majetek za toto by měl zase přijít státu. Existuje tam půda, která patřila obcím, existuje tam půda, která patřila církvim, existuje tam půda soukromníků. Kromě půdy tam byl vložen nějaký další majetek, tento majetek chceme také restituovat. Pokud po odečtení dluhů a tak dále vůbec něco z družstev zůstane, domníváme se, že by to mělo být privatizováno podle zákona o malé privatizaci a to alespoň do doby, než bude zřejmé, jaký zájem skutečně bude o půdu v Československu. Poté bychom mohli postupovat podle velké privatizace a prodávat půdu také zahraničním subjektům, samozřejmě po zvážení všech dalších okolností.

To jsou tedy základní rozdíly mezi oběmi koncepcemi, drobných rozdílů je ovšem ještě mnohem víc.

ROZHOVOR s Ivanem Dejmallem, ministrem životního prostředí České republiky

(dokončení z 1. strany)

svobodu. HOS od počátku jednoznačně deklaroval, že je už demokraticky orientovaným politickým programem. Diferenciace probíhala dál i uvnitř Hnutí za občanskou svobodu a jako první se deklaroval v rámci tohoto Hnutí jako samostatný politický subjekt Křesťanskodemokratický klub HOSu, který jsme vyhlásili v říjnu o rok později (1989). Potom přišly události listopadu 89 a z Křesťanskodemokratického klubu HOSu vznikla Křesťanskodemokratická strana.

Jinak už v samostatné studentské organizaci jsem vstupoval na politickou scénu za skupinu ochrany životního prostředí. Ochrana životního prostředí je vlastně můj obor, mám vystudován obor zemědělského krajinářství. Celou dobu v opozici jsem se vedle obecně politických otázek zabýval právě touto problematikou. Byl jsem u všech aktivit na tomto poli, které Charta 77 pořádala a od roku 87 jsem se už plně věnoval jenom této činnosti. Začal jsem se skupinou dalších lidí vydávat samizdatový časopis - zkušební ekologický bulletin. Od vzniku Občanského fóra jsem byl v pracovní skupině, která připravovala první dokument Občanského fóra - Co chceme. Vlastně až do odchodu KDS z OF jsem pracoval jako koordinátor ekologické skupiny programové komise OF.

Jaký vliv na Vaše jmenování mělo členství v KDS a pokud nějaký vliv mělo, znamená Vaše jmenování oficiální uznání stou-

pající prestiže naší strany?

- K první části otázky bych řekl: Určitě nepřímě mělo vliv, protože já jsem vždycky vycházel ve svém pohledu na životní prostředí a na místo člověka v přírodě a ve světě z křesťanských pozic, křesťanství mne vedlo vždycky k zásadním ekologickým postojům. Byl jsem však navržen nikoli jako člen Křesťanskodemokratické strany, ale právě pro své postoje vůči životnímu prostředí, pro své vidění místa člověka ve světě - které je ovšem výsledkem křesťanského postoje. Navrhovalo mě ekologické hnutí - a to je nejrůznějšího politického zaměření. Samozřejmě, že ti, kteří mě navrhovali, věděli zároveň, že jsem také členem KDS, ale nenavrhovali mě proto.

(Pozn. M. B.: Víme, že různí představitelé naší strany v kuloárních jednáních jednoznačně kandidaturu ing. Dejmalu podpořili. Vláda i ČNR si byly dobře vědomy, že jmenování ing. Dejmalu znamená nepřímě posílení vládní koalice i uznání rostoucího vlivu KDS, a toto také sehrálo svou roli.)

Situace na ministerstvu není nejlepší, je tam zbytečně přebývajícím aparát. Co chcete provést v nejbližší době?

- Přebývajícím aparát je výsledkem toho, že ministerstvo se neustále vytvářelo ad hoc některých orgánů, které k nám byly delimitovány. Je vždycky špatné, když přijdou nějací lidé, a potom se jim má říkat, že musí pryč. Část se jich propustí a

pro část, jak to vždycky bývá, se hledá nějaké jiné místo. Ne že by na ministerstvu pracovali špatní lidé, ale někteří se nehodí pro funkce, které vykonávají.

Takže první věc, kterou musíme udělat, je právě načrtnout funkční strukturu ministerstva, jaké funkce přesně musí plnit, a pak bez ohledu na lidi říci - toto oddělení potřebuje tolik takových lidí, aby mohlo pracovat. Potom se podíváme, zda takové lidi máme a zda nejsou dokonce tam, kde mají být. Když ne, podíváme se vedle. Podle toho je nutné udělat personální obsazení. Je samozřejmě, že se budeme muset s řadou lidí rozloučit, protože výsledný počet bude asi menší, než je dnešní počet zaměstnanců.

Které zákony nejvíce chybí životnímu prostředí v dnešních dnech a které byste chtěl předložit?

- Nejvíce nám chybí federální zákon o životním prostředí, od kterého se měly všechny ostatní odvíjet, který však bohužel ještě stále není v dostatečné míře zpracován - je to také tím, že na něm pracují tři strany - české ministerstvo, slovenská komise pro životní prostředí a federální výbor pro životní prostředí. Společná práce při přípravě federálních zákonů není a nebyla ani v minulosti vždycky nejjednodušší. Nicméně už máme zákon o odpadech a zákon o ovzdušší těsně před schválením ve FS, kde jsme takové shody posleze dosáhli. Na české úrovni teď dokončujeme zákon o ochraně přírody, který hodláme v co nejkratší době předložit, dále je to zákon o národních parcích, který na něj navazuje. Abychom mohli účinně působit dřív, než budou přijaty tyto dva zákony, máme připraveno vládní usnesení o vyhlášení národního parku Šumava a národního parku Podyjí.

A ještě jednu otázku k celkové koncepci řešení situace v životním prostředí: Jak hodláte řešit situaci v Severočeském kraji, zvláště v souvislosti s posledními demonstracemi v Děčíně?

- Demonstrate v Děčíně jsou důsledkem něčeho, co se strašně zanedbalo, když jsme se na podzim rozhodli o tom, jak bude vypadat hospodářský život nejméně v příštích dvou letech. Nesmyslnost plyne z toho, že jsme obcem nenechali daně a teď jim prostředky centrálně přerozdělujeme. Každá obec, na severu Čech zvláště, má vedle takových těch velkých problémů - znečištění ovzduší z velkých energetických zdrojů - ještě řadu problémů z lokálních topení, z dopravy nevhodně vedené centry měst, s čistíčkami odpadních vod aj. a na to všechno potřebují peníze. A samozřejmě, když obce žádné peníze nemají, tak zdroje, které se mistně u nich vytvořily v průmyslových podnicích a odejdou do centra na přerozdělení, chtějí pochopitelně obce zpátky. My ty peníze nemáme. Ani o nich ministerstvo životního prostředí nemůže rozhodovat. A proto to považujeme za velmi nešťastné a chápeme obce, že se dožadují na státních orgánech, aby jim na akce, které jsou nezbytně potřebné, peníze daly. Principiálně lze z tohoto začarovaného kruhu vyjít jedním tak, že se znovu bude revidovat daňový systém a peníze

se nechají obcím, aby obce s nimi hospodářily.

Severním Čechům snad teď bude možnost pomoci. V ČNR dnes poslanec Laštůvka žádá, aby se diskutovalo o přerozdělení rezervy, která vznikla odebráním jednoho procenta okresům. Obce v severních Čechách žádají, aby dostaly vráceno nejenom to procento, ale aby jim bylo ještě přidáno, aby se tak pokryly prostředky na nejnnutnější akce, které je třeba udělat - tzn. například plynofikaci a elektrifikaci v některých částech Děčína za účelem vytápění bytů.

Myslíte si, že se změní postoj vlády k novomlýnské nádrž na Vašem jmenování jejím ministrem?

- Myslím, že ne. Postoj vlády se nemění, vláda schválila postup, který jsme jí doporučili, totiž aby se vodorápním řízením zabýval okresní úřad v Břeclavi. My jsme dosáhli toho, že prostřednictvím českého úřadu ochrany přírody bylo vyvoláno vodorápní řízení s cílem vypustit třetí novomlýnskou nádrž a odzkoušet experiment obnovy lužního lesa na dně vypouštěné nádrže. Ale protože byly vážné námitky vodošopodářů, že se porušují již existující vodošopodářské funkce třetí nádrže, a protože byly zároveň vysloveny pochyby odborníků, zda hrozí nebezpečí zprodlení, jestliže se novomlýnská nádrž nevypustí hned, nechali jsme zpracovat studii, která nám řekne, zda tato uvažovaná varianta řešení skutečně bude jiná letos a jiná za rok. Úvaha žádající urychlení vypouštění totiž předpokládá, že se ještě na dně novomlýnské nádrže uchovala nějaká semínka, cibulky, oddenky, případně že by mohly obrazit ještě nějaké pařezy, což by mělo velký význam, jak z přírodního hlediska, tak pro posouzení nákladů s ostatními variantami řešení. Výsledek této studie budeme mít až 31. března, ale kdybychom začali vypouštět až 31. března, nikdy bychom už nádrž nevypustili tak, aby odhalené dno zachytilo nástup jara, co je rozhodující pro tento experiment. Dohodli jsme se s povodím Moravy, že by nebylo rozumné tento experiment zmařit technicky a prodloužit, která vznikla na našem ministerstvu, proto jsme neměli vedení ministerstva, které by mohlo rozhodovat (nebyl ministr). Rozhodli jsme se využít možnosti dané manipulačním řádem snížit hladinu v rámci povoleného kolísání na nejnižší provozní úroveň, abychom úplně vypuštění, pokud by se ukázalo účinné, ještě v dubnu stačili.

A poslední otázka: Co Vy byste si sám teď nejvíce přál nebo co byste nejvíce potřeboval?

- První, co mě napadá, je, že se potřebuji pořádně vyspat, což se mi v dohledné době asi nepodaří.

Ke své práci nejvíce potřebuji co nejrýchleji provést reorganizaci ministerstva, aby přestalo být neklidné a stalo se výkonným orgánem. Tedy bude účinné a účelné chránit životní prostředí, aby se nám už tak často nestávalo, že jsme u věci, až když jsou v průsvitu a že nám stále něco uniká.

Děkuji za rozhovor.

Ptal se Marek Benda

ANKETA ...o ekonomické reformě

Co si myslíte o průběhu ekonomické reformy?

1. Jan Havlíček, MO Nová Ves pod Plání

Je velmi dobrá, je na dobré cestě.

Ing. Petr Kafka, MO Praha 1
Ekonomická reforma moc nepodporuje drobné a střední podnikatele, prakticky podporuje jenom dosti velké podniky, státní a tak. Malé podniky, které se zakládají, by měly dostat nějakou úlevu od daní či něco podobného, ale nic takového není.

3. Ludmila Veitchá, MO Jihlava
Moc se mi to nelíbí. Mám dojem, že všechno to dění někdo pozdrčuje.
4. Jaroslav Novotný, MO Pelhřimov
Za předpokladu, že se bude vyrovnávat labilní hladina vlastní určité existence, myslím si, že je to naprosto správné, protože nic jiného se s tím asi nedá dělat, v té situaci, jaká je. Prostě snažit se privatizovat, snažit se okamžitě přejít na soukromý majetek, soukromý prodej a koupi, aby už byla kultura prodeje taková, že má někdo zájem něco prodat a také samozřejmě na druhé straně něco utřížit. Zatím je to chaos a zmatek. Takže aby se to urychlilo, aby to prostě mělo nějaký smysl a aby okamžitě bylo k něčemu něco, potom je naděje, že skutečně lidé budou spokojeni, zatím je momentálně ta spokojenost slabá.

5. Věra Vedralová, MO Jablonec nad Nisou

Na mě to dělá dojem, že je to stavěné sem tam na hlavu, buď to někdo dělá schválně tak, aby to nevyslo, anebo to má někdo tak chytře promyšlené, že to musí vyjít. Jsme rádi (naše rodina), že jsme teď momentálně živi. Jak to teprve bude vypadat po zdražení plynů a nájmu! Nechce se jim má věřit, že by těch pár chytrých lidí, kteří to všechno vymysleli, dokázalo udělat takové "koniny", jako třeba to zdražení před privatizací. Abych to řekla slušně, jsem silně rozladěná.

6. Ing. Vít Kuba, MO Chomutov

Někomu se to možná zdá trochu pomalé, já si myslím, že dělají, co můžou. Zatím je to ještě nedotažené, ale kdyby se rychle všechny ty zákony přijaly a začaly platit od jednoho data, tak by to bylo nejjednodušší. Takhle když platí jeden a neplatí druhý, dělají jsou v tom různé zmatky.

7. Ing. Stanislav Kropš, MO Strakonice

Věřím, že to probíhá dobře, i když navěck je vidět, že schvalování zákonů je velmi obtížné. Mám k tomu důvěru.
8. Anna Šmídová, MO Hrádek u Sušice

Je velmi pomalá, asi zákony nejsou takové, jaké by měly být. Třeba tady u nás, pokud by byly zákony, lidé by vic podnikali, ale zatím je to pořád na stejné úrovni, protože nikdo neví, jak to bude, lidé jsou konzervativní, takže se bojí.

Anketu 1. března připravil Patrik Benda.

DEMENTI

Tati, Bartončík tam pořád ještě padá? - ptala se mě nechápavě moje patnáctiletá dcera, když mi nesla pondělní Lidovou demokracii s fotografií z ustávajícího zemského sjezdu MSZO ČSL v Kroměříži.

Bohužel informace uvnitř listu byly uvedeny fotografií jakoby předznamenány. Jsem hluboce přesvědčen o tom, že konfrontace "křesťanských" stran je záležitostí značně nešťastnou, nicméně nelze z důvodů spravedlnosti mlčet. Nemá-li být čtenář záměrně klamán a dezorientován, nezbyvá než dementovat:

Křesťanskodemokratická strana nebyla oficiálně na zemský sjezd ČSL do Kroměříže pozvána. Zní to v protikladu k halasně deklarované jednotě koalice KDU značně podivně. Členové KDS, přítomní na sjezdu, byli tedy přítomni jako soukromé osoby bez mandátu strany. Presentovat vystoupení pana Františka Bubeníka jako údajného zástupce KDS z Brna nelze kvalifikovat jinak než jako prohřešek proti křesťanské lásce. Brněnská MO KDS si pana Bubeníka váží a projevuje mu svou úctu, jakou je každý křesťan povinen duševně nemocnému člověku. Je jistě věci vedení ČSL, komu dá možnost

vystoupit na svém sjezdu, zneužívat však vystoupení nemocného člověka k vlastním politickým cílům považují u politické strany, která se mimochodem deklaruje jako křesťanská, po výtece katolická, za prachobyčejné darebáctví hodné tak ještě pověstných starých struktur minulé doby.

Rovněž ani bývalý lidovec, pan poslanec Michálek, nebyl jako zástupce na sjezd delegován žádným orgánem KDS. Jeho slova o tom, že mezi ČSL a KDS nejsou rozdíly, zní přinejmenším směšně a keccos vypovídají o politické erudici mluvčího. Nedivím se, že vyvolala u části lidoveckého publika potlesk. Jisté kruhy ČSL totiž nesou existenci naší strany stále velmi těžce, podobně jako těžce se nese špatné svědomí. Rozdíly existují, rozdíly jsou stále zřejmější, díky levičácko-populistickým úletům vedení ČSL, díky brnkání na moravskou nacionalistickou strunku, a v neposlední řadě proto, že ČSL ve své praxi abdikovala na svůj sjezdem proklamovaný cíl stát se moderní stranou křesťansko demokratického typu.

Naše Křesťanskodemokratická strana dnes bez podsázky zůstává jedinou stranou v ČSFR, vycházející principiálně ze zásad křesťanské

demokracie, jak ji známe z prosperujících západních demokracií. Naše autentické postoje v otázkách restitucí, privatizace a lustrací, naše povitavá snaha o utváření seskupení demokratických sil pravého středu nám získávají stále větší podporu veřejnosti. Sociální aspekty naší politiky jsou jasně předznamenány naší základní křesťanskou orientací.

Ale zpátky ke kroměřížskému sjezdu. Strana s dnes již absurdním názvem sehrála na svém historickém zasedání absurdní kus z fochu politické arogance. Zvěčnělý ThDr Josef Zvěřina vždy připomínal, že statečnost je velká křesťanská ctnost. Je mi líto členů ČSL, kteří vstoupili po lednu 90 a jejichž neopotrebovanost bude nyní, jak píše I.D, skloubena se zkušeností starých funkcionářů. Je mi líto, že jsou tak nekřesťanským způsobem zbáběli a nechají za sebe rozhodovat staré osvědčené aparátníky, kteří své politické ostruhy získali kolaborací s komunistickým režimem. Vždyť oni tam pořád - ještě rok a půl po převratu - sedí!

Dementní politika!

Ing. Pavel Tollner
2. místopředseda Křesťansko-
demokratické strany
poslanec ČNR

učitele. K tomu poznamenal Marek Benda, že jsme si zvolili systém zastupitelské demokracie a o demisi nemůže rozhodovat ulice nabo malé nátlakové skupiny, ale parlament, a že demise ministra znamená v současné době paralyzovat chod ministerstva alespoň na tři měsíce.

Velké problémy má ministerstvo s financováním svého resortu, ale při současné restriktivní finanční politice vlády nelze očekávat jakékoli výrazné zvýšení státních výdajů na školství.

Ministr dále vyjádřil svůj nesouhlas s hlasy učitelů, kteří chtějí opět přesné a závazné osnovy, a řekl, že učitelé by si měli samostatně určovat, jak budou učit, a podle toho se pozná, jak je kdo dobrý. K otázce nestátních škol řekl, že ministerstvo jejich vznik vítá a chce je podporovat a že jejich kvalitu - stejně jako kvalitu škol státních - budou posuzovat nové školské úřady, jež budou podřízeny přímo ministerstvu školství.

Na závěr všichni zúčastnění představitelé naší strany shodně konstatovali, že mnoha problémům a nedorozuměním by se předešlo, pokud by tok informací fungoval tak jak má, čemuž brání i nedostatečná objektivita sdělovacích prostředků.

Antonín Marek promluvil

Dne 2. března 1991 se konala v Ostravě na Masarykově náměstí demonstrace za Moravu a Slezsko. Na tomto shromáždění jsem vystoupil s tímto projevem

"Vážení spoluobčané!

Jsem předsedou zdejší organizace Křesťansko-demokratické strany a zároveň členem jejího vrcholného orgánu mezi sjezdy, který se u nás nazývá Republikový zastupitelský výbor. Tento výbor, rozšířený o naše poslance FS i ČNR a zástupce organizací z celé ČR, se sešel právě před týdnem zde v Ostravě, aby projednal budoucí státoprávní uspořádání ČSFR a v souvislosti s tím i úpravu organizační struktury strany.

Mohu Vám tedy tlumočit nejen názor svůj, ale i oficiální stanovisko Křesťansko-demokratické strany, jak jej budou naši poslanci podporovat.

Rozhodli jsme se podpořit vytvoření tříletné spolkové republiky, tvořené zeměmi Českou, Moravskoslezskou a Slovenskou, s případným zvláštním postavením Slovenska na způsob Bavorska v SRN.

Pro toto uspořádání hovoří i to, že jediná instituce, která u nás existuje a funguje nepřetržitě už přes tisíc let, totiž církev, vytvořila na našem území po staletých zkušenostech tři samostatné církevní provincie - arcidiecéze - pražskou, olomouckou a trnavskou. Jejich území se plně kryje s územím uvažovaných spolkových zemí.

Za centrum země Moravskoslezské uvažujeme Olomouc. Jednak je sídlem metropolitní, jednak je pro Slezsko mnohem přijatelnější než Brno. Chceme pracovat tak, aby země Moravskoslezská nebyla klínem, ale pevným svorníkem spojujícím Slovensko s Čechami.

Děkuji za pozornost!
Ing. Antonín Marek, Ostrava

OBJEDNÁVKA ZPRAVODAJE KDS

MO

adresa (ulice, město, PSČ)

počet kusů

Předplatné od 1. března do konce června činí 17 Kčs a do konce roku 43 Kčs.

ZPRÁVY

dokončení z 1. strany

Je to jeho základní krédo a měl vždy za to, že mu bude veřejnost rozumět. V poslední době se však objevily různé hlasy o tom, že znevažuje učitelův stav, že nemá jasnou koncepci budoucího školství, a hlasy kritizující nedostatek financí pro školy.

S poslanci se shodl na tom, že tato kritika má sice v některých případech své opodstatnění a reálný základ, ale je naprosto destruktivní, úzké zájmové skupiny, které ji hlasitě "roztrubují", nejsou s to nabídnout jakékoli jiné řešení než ministrovu demisi. Ministr Vopěnka svou případnou demisi v tomto okamžiku odmítl a to ne proto, že by byl neomylný a nejlepší, ale proto, aby se náhodou hněv veřejnosti proti resortu školství nepřenesl přímo na

Dr. Václav Benda, předseda KDS, se spolu s dalšími poslanci Federálního shromáždění Danielem Kroupou (ODA, MKDP) a Miroslavem Mackem (vznikající ODS, MKDP) zúčastnil 1. - 3. března ve Varšavě kongresu dohody Středu, významné polské politické síly, která vzešla ze Solidarity a která v nedávných prezidentských volbách podporovala Lecha Walesu. Za všechny křesťanské demokráty, liberály a neokonzervativce přednesl pozdrav Daniel Kroupa. Ten také spolu s Václavem Bendou odpovídal za naši delegaci na otázky novinářů na tiskové konferenci.

Václav Benda se ve Varšavě spolu s Markétou Fialkovou, naší velvyslankyní v Polské republice, zúčastnil také semináře na téma "Sance a problémy třístranné spolupráce po konferenci ve Visegrádu", který pořádal polský Senát a nadace "Polsko v Evropě".

Václav Benda, předseda Křesťanskodemokratické strany (uprostřed), a Markéta Fialková (vpravo), velvyslankyně ČSFR v Polské republice